

Mijn account

[Start](#)   [Over deze site](#)   [Nieuws](#)   [Ondersteuning](#)   [Contact](#)

Overzichtspagina methode

Snelmenu:

[← Alle 10 resultaten.](#)

Wijs worden, methode filosofie, levensbeschouwing en burgerschap, tweede editie

Damon BV, Uitgeverij
2012-2013

633 Share
[voeg toe aan vergelijking](#)
[Bookmark deze pagina](#)
[Print leermiddel informatie](#)
[Meld een fout of omissie](#)

Methodes vergelijken

Selecteer minstens twee methodes via 'Voeg toe aan vergelijking'

- Overzicht
- Beschrijving (1)**
- Ervaring (0)
- Analyse (1)
- Uw mening

Beschrijving: Wijs worden

Samenvatting

Wijs worden is een methode filosofie, levensbeschouwing en burgerschap voor de onderbouw. *Wijs worden* heeft voor de onderbouw twee edities: *Wijs worden basis* (VMBO/Havo) en *Wijs worden* (Havo/VWO). Deze beschrijving heeft betrekking op de materialen van *Wijs worden* voor leerlingen van Havo/VWO.

Het leerlingmateriaal bestaat per leerjaar uit een leer- werkboek en een methodewebsite. Voor docenten is er per leerjaar een docentenhandleiding en ondersteuning via de methodewebsite.

De leer- en werkboeken zijn in fullcolour met illustraties.

Het doel van *Wijs worden* is tegemoet komen aan de vraag naar bezinning op levensbeschouwing, ethiek, burgerschap en filosofie in het VO. De methode is bruikbaar bij die vakken waar 'verantwoord handelen' een thema vormt (zoals filosofie, levensbeschouwing en godsdienst).

Voor de drie leerjaren zijn er 18 thema's, enkele van die thema's zijn: 'Over wat echt belangrijk is'; 'Hoofdwwaarden in onze maatschappij'; 'Seksualiteit en samenleving'; 'Evolutie en schepping'; 'Oosterse wijsheid'; 'Gelukkig worden'; 'Lijden en dood'; 'Mensbeelden'.

In de leerboeken komen steeds zes thema's aan bod die bestaan uit vier tot zeven paragrafen. Iedere paragraaf behandelt een specifiek onderwerp.

De methode leent zich voor klassikale werkvormen zoals het voeren van discussies en het houden van een filosofisch gesprek. Leerlingen kunnen zelfstandig aan de slag met de opdrachten in het werkboek en op de computer. In de werkboeken zijn verdiepingsopdrachten opgenomen.

Bij *Wijs worden* hoort een methodewebsite met webopdrachten, een 'Test je zelf' voor leerlingen en een toetsenbank voor de docent.

Bij ieder hoofdstuk is het onderdeel 'Test jezelf' opgenomen, met digitale meerkeuzevragen die leerlingen zelfstandig maken. Aan het eind van ieder thema-hoofdstuk kan de docent een schriftelijke toets afnemen.

De methode kent ook een editie voor leerlingen van de tweede fase.

Samenstelling

Van *Wijs worden* zijn twee versies leverbaar *Wijs worden basis* voor VMBO/Havo en *Wijs worden* voor Havo/VWO.

Per leerjaar is er voor docenten een handleiding en ondersteuning [methodewebsite](#). Het docentenboek biedt ondersteuning in de vorm van antwoorden, antwoordsuggesties, toelichting, didactische tips, toets vragen en literatuurverwijzingen.

Het leerlingmateriaal bestaat per leerjaar uit een leerboek, een werkboek en de website. In het leerwerkboek worden de instructieteksten, verwerkingsopdrachten en antwoordruimte samen aangeboden.

Vormgeving

De leerboeken voor de leerlingen zijn gebonden en hebben een stevige, geplastificeerde kaft. De boeken zijn in fullcolour en bevatten veel illustraties (tekeningen en foto's). Bij de teksten staan verwijzingen naar bijbehorende opdrachten in het werkboek (en andersom).

De werkboeken zijn in A4-formaat en hebben een slappe, papieren kaft. Ze zijn gebonden, zodat ze makkelijk open blijven liggen. De werkboeken zijn eveneens in fullcolour en bevatten illustraties.

De website is in full colour en heeft een opbouw per hoofdstuk en paragraaf. Bij de webopdrachten zijn teksten en illustraties opgenomen.

Didactische uitgangspunten en doelstellingen

Het doel van *Wijs worden* is tegemoet komen aan de vraag naar bezinning op levensbeschouwing, ethiek, burgerschap en filosofie in het VO. De methode is bruikbaar bij die vakken waar 'verantwoord handelen' een thema vormt. Het gaat dan om vakken als filosofie, levensbeschouwing en godsdienst. In de drie delen van *Wijs Worden* komen aan bod: levensbeschouwelijke stromingen; thema's die benaderd worden vanuit levensbeschouwelijk/filosofisch perspectief; enkele kennismakingen met filosofische vakken en filosofische vraagstellingen; basisvaardigheden met betrekking tot leren redeneren en communiceren over levensvragen.

Uitgangspunt is de overtuiging dat het vermogen om zelfstandig te denken noodzakelijk is om op verantwoordelijke wijze mens te zijn. Centraal staan zowel zelfwerkzaamheid als zelf leren ontdekken. In de handleiding zijn algemene doelstellingen van *Wijs Worden* opgenomen zoals: "de leerling kan levensbeschouwelijke vragen en antwoorden van zichzelf en anderen onder woorden brengen, de levensbeschouwelijke uitgangspunten aanwijzen, bijbehorende argumenten noemen en dit alles kritisch bevragen" en "de leerling kan zijn/haar levensbeschouwelijke visie verwoorden in het besef dat dit gebeurt te midden van andere afwijkende opvattingen".

Binnen de methode wordt er niet alleen aandacht besteed aan cognitieve doelen maar ook aan affectieve. Voor ieder hoofdstuk staan in de handleiding leerdoelen geformuleerd in termen van leerlinggedrag.

Leerstofinhoud

Het accent van *Wijs worden* ligt op filosofie, levensbeschouwing, ethiek en burgerschap. De thema's van de twee edities (*Wijs worden basis* en *Wijs worden*) komen overeen. De zes hoofdstukken in het eerste deel: 'Over wat echt belangrijk is'; 'Samen op de wereld'; 'Over wat wel en niet deugt'; 'Hoofdwaarden in onze maatschappij'; 'Wat kun je zeker weten'; 'Jodendom, christendom, islam'. Binnen deze thema's is er aandacht voor onderwerpen als: levensvragen, egoïsme, waarde, vegetariër, mensbeeld, democratie, discriminatie, gelijkwaardigheid, onderdrukking, geloof, atheïst, moslim, monotheïsme en ritueel. In het tweede deel gaan de zes hoofdstukken over: 'Taal'; 'Seksualiteit en samenleving'; 'Humanisme'; 'Straf'; 'Evolutie en schepping'; 'Oosterse wijsheid'; 'Hindoeïsme en boeddhisme'. Onderwerpen binnen deze thema's: levensbeschouwing, filosofie, dubbele moraal, homoseksualiteit, transgender, humanisme, euthanasie, stigmatiseren, tolerantie, rechtstaat, evolutie, scheppingsverhaal, karma en yoga. De hoofdstukken in deel 3 zijn: 'Gelukkig worden'; 'Lijden en dood'; 'Nieuwe levensbeschouwingen'; 'Mensbeelden'; 'Mode'; 'Wijsheid uit het oude China'. Onderwerpen die hier aan bod komen: spiritueel; geestelijk lijden; natuurlijke en morele oorzaak van lijden; nieuwe spiritualiteit en levensbeschouwing; lichaam en geest; renaissance en verlichting; identiteit en cosmetische chirurgie; consuminderen.

Leerstofordening

In de leerboeken voor leerjaar 1, 2 en 3 komen steeds zes thema's aan bod. Deze hoofdstukken bestaan uit een aantal paragrafen. Dit varieert per hoofdstuk van vier tot zeven paragrafen. Per paragraaf wordt een specifiek onderwerp behandeld. Zo is in leerjaar 1 het hoofdstuk 'Samen op de wereld' opgebouwd uit vier paragrafen: 'de anderen en ik'; 'omgaan met jezelf'; 'omgaan met anderen'; 'omgaan met alles wat leeft'. Ieder hoofdstuk wordt afgesloten met een korte uitleg van alle belangrijke begrippen die in het hoofdstuk aan bod zijn gekomen.

Planning/tijdsinvestering

In de handleiding is geen planning of informatie over tijdsinvestering te vinden. De docent kan zelf bepalen welke leerroute wordt gevolgd. Bij een verkorte leerroute kunnen de verdiepingsopdrachten worden weggelaten. In het docentenboek staat bij een aantal hoofdstukken aangegeven welke onderdelen

eventueel weggelaten kunnen worden zonder dat dit opbouw doorkruist. Afhankelijk van de situatie kunnen zelfs ook grotere gehelen worden overgeslagen.

Didactiek (instructie en werkvormen)

De aard van de methode leent zich voor klassikale werkvormen zoals het voeren van gesprekken en discussies. In de handleiding staan aanbevelingen voor het houden van een filosofisch gesprek over levensbeschouwelijke vraagstukken, waarbij leerlingen naar elkaar luisteren en van elkaar proberen te leren. Ook het houden van een debat over een specifiek onderwerp wordt nader uitgewerkt.

De begrippen in de teksten moeten wel helder zijn voordat leerlingen met de opdrachten aan de slag gaan. Een klassikaal gesprek kan hiervoor worden ingezet. Vervolgens lezen leerlingen teksten in het leerboek en gaan aan het werk met de opdrachten in het werkboek. Het betreft hier uiteenlopende open vragen die leerlingen schriftelijk moeten beantwoorden. Ter ondersteuning staan bij de opdrachten verwijzingen naar teksten in het leerboek. Opdrachten die aan bod komen: iets uitleggen, voorbeelden geven, een eigen mening vormen, advies geven, een stelling durven verdedigen, argumenteren, kritisch vragen stellen, keuzes maken, zelfstandig denken en redeneren. Soms moet er een verslag/opstel worden geschreven of informatie op het internet worden gezocht. Als afsluiting kunnen leerlingen de antwoorden van de opdrachten met elkaar gaan vergelijken. Dit kan in duo's of kleine groepjes plaatsvinden. Eventueel kan er vervolgens een nabespreking plaatsvinden waarbij iedere groep verslag uitbrengt. Verder werken leerlingen aan 'webopdrachten' die in de online omgeving van Wijs worden zijn te vinden.

Zelfstandig werken

De aanpak van de methode is er zo op gericht dat leerlingen zelf leren ontdekken en zelfstandig aan de slag kunnen met de aangeboden inzichten. De opdrachten in het werkboek en de webopdrachten op de website zijn geschikt om zelfstandig te werken.

Differentiatie

De methode biedt voor de leerlingen een diversiteit aan opdrachten bij de verschillende thema's. In de werkboeken zijn bij ieder thema verdiepingsopdrachten te vinden.

Verder is er in hoofdstuk vijf en zes van deel 2 een verdiepingsparagraaf ('het bestaan van God'; 'verlossing: drie wegen') opgenomen. In leerjaar 3 heeft hoofdstuk zes een extra paragraaf ('I-tjing: het boek der veranderingen') met verdiepingsstof.

Evaluatie/toetsing

Bij ieder hoofdstuk is op de website een 'Test jezelf' pagina waar leerlingen kunnen controleren of ze de stof van het betreffende hoofdstuk goed beheersen. Dit gebeurt aan de hand van meerkeuzevragen waarbij leerlingen het juiste antwoord moeten aan klikken. Na het invullen van de test is bij 'bekijk score' te zien welke vragen goed of fout zijn beantwoord. Eventueel kan de test uitgeprint worden.

In het afgeschermd deel van de website is er voor docenten een toetsenbank. Per hoofdstuk staan hier toetsen die de docent kan downloaden. De toetsen bevatten open en meerkeuze vragen zoals: welke beweringen zijn juist of leg uit om welke waarden het hier gaat?

ICT

Bij *Wijs worden* hoort een website die een geïntegreerd onderdeel van de methode is en bestaat uit een deel voor leerlingen en een deel voor docenten. Voor het docentendeel is een inlogcode nodig.

Bij ieder hoofdstuk zijn er voor leerlingen één of meerdere 'webopdrachten'. Hierbij wordt gebruik gemaakt van teksten en illustraties. Aan het eind van ieder hoofdstuk maken leerlingen toetsvragen bij het onderdeel 'Test jezelf'. Docenten kunnen gebruik maken van de toetsen in de 'Toetsenbank'.

Aansluiting/afstemming en implementatie

Wijs worden kan worden ingezet binnen de vakken: filosofie, levensbeschouwing en godsdienst. De methode heeft ook een editie voor de tweede fase waarbij het gaat om levensbeschouwing en ethiek voor Havo en VWO/Gymnasium leerlingen. Het materiaal is gericht op het doordenken en kritisch bevragen van hoofdwaarden in onze samenleving zoals vrijheid, zelfbeschikking, tolerantie en emancipatie. Daarnaast biedt de uitgever 'Wegen naar wijsheid' een filosofie methode voor VWO en Gymnasium.

Algemene informatie

Voor beschrijving geraadpleegde materialen

Leerjaar 1, 2 en 3:

Docentenhandleiding

Leer- en werkboek

Docentendeel methode website: *Wijs worden*

Leerlingendeel methode website: *Wijs worden*

Naam/functie van de beschrijver

Christine Volkering/Leerplanontwikkelaar SLO

Datum afronding beschrijving

Augustus 2014

© 2016 | [Disclaimer](#)

Volg ons op

www.wikiwijsleermiddelenplein.nl is een initiatief van
[SLO Nationaal Expertisecentrum voor Leerplanontwikkeling](#) en [Stichting Kennisnet](#)